

Dr. Yeşim Toduk Akış

“Liderliğin özünde etkileme vardır.”

ATATÜRK'ÜN KURDUĞU TÜRKİYE EĞİTİM DERNEĞİ (TED), SON BEŞ YILDIR, SON DERECE DİNAMİK VE KALICI BİR ÖRGÜTLENME MODELİ KURUYOR. BUNU YÖNLENDİREN GENEL BAŞKAN SELÇUK PEHLİVANOĞLU, SOSYAL KURUMSAL LİDERLİKTE FARK YARATIYOR.

Kısaca özgeçmişinizi ana noktalarıyla bize aktarabilir misiniz?

Liseyi Türk Eğitim Derneği Ankara Koleji'nde tamamladım. 1987 yılında Ortadoğu Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü'nü bitirdim. Bir süre Almanya'da İnşaat Mühendisi olarak çalıştım. Daha sonra Sepe İnş. Tic. ve San. Ltd. Şirketi'nde Genel Müdürlük yaptım. 1993 yılında siyasete atıldım. 1999-2001 yılları arasında Anavatan Partisi Genel Başkan Yardımcılığı ve Yardımcı Kuruluşlar Başkanlığı'nı yürüttüm. 2003 yılından bu yana Türk Eğitim Derneği Genel Başkanlığı görevini yürütmekteyim.

Bize Türk Eğitim Derneği hakkında bilgi verir misiniz?

Türk Eğitim Derneği, Atatürk'ün ve Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran kadroların öncülüğünde 31 Ocak 1928 tarihinde kurulmuş eğitim alanında öncü ve köklü bir sivil toplum örgütü. Genel Merkezimiz Ankara'da. Türk Eğitim Derneği'nde, yönetim kurulumuz ve genel başkana bağlı genel müdürlük altında pek çok birimimiz bulunuyor. Dernek olarak faaliyetlerimizi üç ana alanda yürütüyoruz: Öncelikle, temel işlevimiz olan eğitim ve öğretimi Türkiye'nin dört bir yanında bulunan 22 okulumuzda okuyan öğrencilerimize kaliteli bir eğitim vererek sürdürüyoruz. Önceliğimizi tüm TED okullarının eğitim kalitesini belli bir seviyenin üzerine taşımaya vermiş bulunuyoruz. Bu konuda çok başarılıyız, çünkü okullarımız bölgelerinin en iyi okulları konumundalar. Türk Eğitim Derneği olarak farklı illerde okul açmamızın sebebi bulunduğumuz illerdeki eğitim kalitesini yükseltmek. İkinci olarak, 80 yıl içinde 47 bin öğrenciye ulaştığımız çok iyi işleyen bir burs sistemimiz var ve bununla büyük gurur duyuyoruz. Burslarımız üç ayrı sistemle devam etmekte ve sivil toplum kuruluşu kimliğiyle yürüttüğümüz özgün projelerimiz var. Destekleme burslarımız var. Bunlar devlet okulunda okuyan maddi imkanı yetersiz çocuklara verilen karşı-

BİLGİ ÇAĞINDA 'BİLGİ' BİR GÜÇ KONUMUNA GELMİŞTİR. DOLAYISIYLA BİLGİ VE LİDERLİK GİBİ BAZI ÖZELLİKLER EKONOMİK GÜCÜN/MADDİ SERVETİN ÖNÜNE GEÇMİŞTİR. BUNUN EN ÖNEMLİ KANITI PEK ÇOK BÜYÜK ŞİRKETİN ARTIK PROFESYONELLER TARAFINDAN YÖNETİLMESİDİR.

lıksız nakdi aylık yardımlardır. Tam destek burslarımız var. Bunlar da devlet okullarında okuyan maddi imkanı olmayan çocuklara uzmanlar gözetiminde verilen akademik ve nakdi yardımlardır. Tam eğitim burslarımız ise her yıl yapılan sınav, PDR testleri ve uzmanların ev ziyaretleri ile seçilen başarılı maddi imkanı az çocuklarımızın, TED okullarında cep harçlığı dahil akademik hayatları sonuna kadar tüm giderlerinin karşılandığı Türk Eğitim Derneği misyonu ile yetiştirildikleri burslardır. Burs sistemimize yılda yaklaşık üç milyon dolarlık kaynak yaratılıyor. Faaliyetlerimizi yürüttüğümüz üçüncü alan ise özellikle son beş yılda çok yol aldığımız sivil toplum projelerimiz ve çalışmalarımız. Üniversiteye giriş sisteminden okul öncesine kadar tüm sorun alanlarını çalışıyoruz. Bu noktada en büyük farklılığımız tarafsız olmak ve sorunları belirlemekle kalmayıp çözüm

önerilerimizi de ortaya koymak. Bu amaçla yaptığımız pek çok araştırma, yayınladığımız kitap, düzenlediğimiz bilimsel toplantı bulunuyor.

Türk Eğitim Derneği, eğitim alanında lider bir sivil toplum kuruluşu olma özelliğini uzun süredir koruyor. Siz bu başarısını neye bağlıyorsunuz?

Derneğimiz 80 yıldır çok büyük bir sorumluluk ve adanmışlık gerektiren eğitim sektöründe hizmet ediyor ve bu alanda liderliğini sürdürüyor. Başarımızın birkaç anahtarı var: Öncelikle; sistemin işleyişi sırasında rutin işlerin doğru yapılmasıyla yetinmeyip, hep doğru işler yapmaya çalışıyoruz. Bunu yaparken de başarı çitasını sürekli biraz daha yükseğe çekiyoruz. Sorgulayıcı ama aynı zamanda tamamlayıcı olarak üstlendiğimiz öncülük rolünü hakkıyla yerine getirdiğimize inanıyorum. Bir farkındalık ve farklılık yaratıyoruz. Bunu

gerçekleştirirken müdüründen ya da öğretmeninden hizmetlisine kadar tüm çalışanlarımızda bir sahiplenme ve aidiyet duygusu yaratıyoruz. Kurumu sahiplenmek, işi sahiplenmeyi de beraberinde getirir. Dışarıdan empoze edilerek başarıya ulaşmanın olanaksız olduğunu düşünüyoruz. Mezunlarımızın her zaman söylediği bir söz vardır: “Böylesine büyük bir camianın üyesi olmaktan gurur duyuyoruz” derler.

Bir diğer anahtar ise sürekli öğrenilemeyi başarmak. Eğitim durağan bir sistem değil, iç dinamikleri açısından sürekli yenilenmeye ihtiyaç duyan ve karmaşık bir yapıya sahip. Hangi sektör olursa olsun, sağlık, hizmet, ya da eğitim kurumlarının ayakta kalabilmeleri ve lider olabilmeleri için değişime ayak uydurabilmeleri gerekiyor. Artık öyle bir çağda yaşıyoruz ki, hem sürekli bir bilgi bombardımanı altındayız, yani bir bilgi kirliliği yaşıyoruz, hem de bugünün geçerli olan bilgisi yarın eskimiş oluyor. Türk Eğitim Derneği olarak biz sürekli öğrenilebilir bir yapıya sahibiz. ‘Yaşam boyu öğrenme’ 21. yüzyılın eğitim sloganı haline geldi. Nasıl öğrenemeyen kişiler değişime ayak uyduramıyorlarsa, öğrenemeyen kurumlar da ayakta kalmayı

başaramıyorlar. Bizim başarımızın temelinde gerek TED çalışanları, gerekse kurumun kendisinde sürekli bir öğrenme ve yenilenme isteğinin olması yatıyor.

TED Genel Başkanı olarak sizin liderlik anlayışınız nedir?

Son yıllarda liderlerde olması gereken bireysel özelliklerin uzun listeler halinde sıralandığını görüyoruz. Karizmatik olmak, vizyon sahibi olmak, çalışma arkadaşlarını motive edebilmek ve etkileyici konuşabilmek bunlardan yalnızca bazıları. Ben adeta reçete niteliğinde sunulan bu özelliklerin tek başına yeterli olduğunu düşünmüyorum.

En iyisi budur şeklinde kesin ve tek bir liderlik davranışından söz edemeyiz. Bana göre liderliğin özünde etkileme vardır. Bulduğumuz ortamın ya da sektörün yapısı ve karmaşıklığı, bizlerin davranışlarını belirliyor. Artık yönlendiren-yönlendirilen ayrımı ortadan kalkmıştır. Önemli olan tüm çalışanlarla beraber ortaya belli bir sinerjinin çıkarılabilmesidir.

Artık 1+1=2 etmiyor, 1+1= 3 ediyor. Yani bir şeyin bütünü, tüm parçaların toplamından daha büyüktür. Tüm parçaları toplayın üst üste koyun belki bir toplam

ya da yekün elde edersiniz ama bütüne ulaşamazsınız. Bu sinerji yakalanamadığı zaman başarıya ulaşmak zorlaşıyor. Liderin önemi işte burada ortaya çıkıyor. İster kurum, ister kişi olsun sektöründe lider konumunda olanlara baktığımızda bunu başarabildiklerini görüyoruz. Atatürk’ü başarılı bir lider yapan da bu özelliği olmuştur. Yalnızca parçaları toplamakla yetinmemiş, bütünü oluşturabilmiştir. Bizim de bunu başarabildiğimizi düşünüyorum. Ayrıca bilgi çağında ‘bilgi’ bir güç konumuna gelmiştir. Dolayısıyla bilgi ve liderlik gibi bazı özellikler ekonomik gücün/maddi servetin önüne geçmiştir. Bunun en önemli kanıtı pek çok büyük şirketin artık profesyoneller tarafından yönetilmesidir.

Türk Eğitim Derneği’nin başarısına sizin katkınızın ne olduğunu düşünüyorsunuz?

Öncelikle eğitime eğitimci gözüyle değil de mühendis bakış açısıyla yaklaşıyorum. Bu da sorunları ele alımda bir farklılık yaratıyor. Mühendislik mutlak doğrular üzerine kuruludur. Eğitim ise yapısı gereği çok karmaşık bir sistem ve tek bir mutlak değerden söz edemiyoruz. Diğer yönetim kurulu üyelerimiz için de aynı şey geçerli. Yönetim kurulu üyelerimizin hepsi çok farklı meslek gruplarından geliyorlar. Aralarında işadami, avukat, eğitimci, profesyonel yönetici ve vali bulunuyor. Farklı ve çeşitli bakış açılarının yararına inanıyoruz ve farklılıkları avantaja döndürebiliyoruz. Bir de işlerin delege edilmesinin önemine inanıyoruz. Bunun için alanlarında uzman kişilerle çalışıyoruz.

BANA GÖRE LİDERLİĞİN ÖZÜNDE ETKİLEME VARDIR. BULDUĞUNUZ ORTAMIN YA DA SEKTÖRÜN YAPISI VE KARMAŞIKLIĞI, BİZLERİN DAVRANIŞLARINI BELİRLİYOR. ARTIK YÖNLENDİREN YÖNLENDİRİLEN AYRIMI ORTADAN KALKMIŞTIR. ÖNEMLİ OLAN ÇALIŞANLARLA BERABER ORTAYA BELLİ BİR SİNERJİNİN ÇIKARILABİLMESİDİR.

